

KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET

KRÜGER KALDNES AS AVD RAUFOSS
Raufoss Industripark
2831 Raufoss

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@klif.no
Internett: www.klif.no

Dato: 19. april 2013
Vår ref.: 2011/165
Deres ref.:
Saksbehandler: Thor Jostein Dahlstrøm, telefon: +47 957 92 366

Revisjonsrapport

2013.021.R.Klif

Revisjon ved Krüger Kaldnes AS

Dato for revisjonen: 15. - 17. april 2013

Kontrollnummer: 2013.021.R.Klif

Kontaktpersoner ved revisjonen:

Fra virksomheten:

Nils Morten Jensen

Ine Merete Lorgen

Andre deltagere fra virksomheten:

Tom Kristiansen

Asbjørn Jønsson

Tom Håvard Liereng

Vibeke Rasmussen

Fra Klima- og forurensningsdirektoratet:

Thor Jostein Dahlstrøm

Andre deltagere fra Klif:

Marie Nordby

Henning Gøhtesen

Resultater fra revisjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra revisjonen som ble presentert hos Krüger Kaldnes AS avd. Raufoss (heretter omtalt som Krüger Kaldnes) under sluttmøtet den 17. april 2013. Rapporten er å anse som endelig.

Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) avdekket 3 avvik og ga 2 anmerkninger under revisjonen.

Avvik:

- Virksomhetens måleprogram er mangelfullt
- Virksomhetens risikovurdering er mangelfull
- Virksomhetens egenkontrollrapportering er mangelfull

Anmerkninger:

- Fortolkning av enkelte forhold i tillatelsen er uklar
- Virksomhetens vedlikeholdsplan har noen forbedringspunkter

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Krüger Kaldnes AS må sende en skriftlig bekreftelse innen 1. september 2013 som dokumenterer at avvik er rettet.

Oppfølgingen etter revisjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

19. april 2013	Thor Jostein Dahlstrøm	Einar Knutsen
dato	kontrollør	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Oppland ved miljøvernavdelingen
- Vestre Toten kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: KRÜGER KALDNES AS AVD RAUFOSS	
Organisasjonsnr.: 992527757	Eies av: 952216155
Bransjenr. (NACE-kode): 36.000 - Uttak fra kilde, rensing og distribusjon av vann	

Kontrollert enhet

Navn: Krüger Kaldnes AS	Anleggsnr.: 0529.0006.01
Kommune: Vestre Toten	Fylke: Oppland
Anleggsaktivitet: Annen aktivitet	Gebyrats: 3
Tillatelse gitt: 18. juni 2003	Sist endret: 1. april 2011

2. Bakgrunn for revisjonen

Formålet med revisjonen er å vurdere om det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet fungerer tilfredsstillende. Klif har blant annet undersøkt om:

- virksomhetens system for internkontroll er hensiktsmessig og dekkende
- aktiviteter utføres slik som beskrevet og uttalt
- virksomheten når sine mål og driver sin virksomhet innenfor egne rammer og de rammene som myndighetene har satt

Revisjonen ble gjennomført ved å:

- granske dokumenter
- intervju sentralt plasserte personer i organisasjonen
- verifisere (ved stikkprøvekontroll) at rutiner, prosedyrer og instruksjoner blir fulgt opp i praksis

Revisjonens tema

- internkontroll
- risikovurdering
- utslippskontroll
- avfallshåndtering
- farlig avfall
- tillatelse
- vedlikehold
- forbudte og strengt regulerte stoffer
- substitusjon
- tankanlegg

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under revisjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under revisjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under revisjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter revisjonen

Krüger Kaldnes AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Klif skal kunne avslutte saken, må Krüger Kaldnes AS innen 1. september 2013 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber også om at virksomheten sender inn en kort redegjørelse for hvordan anmerkningene er vurdert, eventuelt hvordan de vil bli fulgt opp.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (postmottak@klif.no) til Klima- og forurensningsdirektoratet v/Thor Jostein Dahlstrøm.

4. Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Klif varsler herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. *forurensningsloven § 73.*) dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse med dokumentasjon på hvordan avvikene er rettet innen 1. september 2013. Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt en bekreftelse på at avvik/ene er rettet innen 6 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 60 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Klif innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

5. Gebyr for revisjonen

Krüger Kaldnes AS er ved denne revisjonen plassert i gebyrsats 3 (jf. varselbrev fra Klif datert 19. april 2013). Dette betyr at dere skal betale kr. 81 100,- i gebyr for revisjonen. Faktura ettersendes. Vedtaket om gebyr er hjemlet i forurensningsforskriftens § 39-8 om gebyr for systemrevisjon (flerdagstilsyn).

Gebyrets størrelse kan eventuelt klages inn til Miljøverndepartementet (jf. forvaltningsloven § 28). Klagefristen er tre uker fra 19. april 2013. Klagen bør være skriftlig, begrunnet, og skal sendes via Klif. Klif viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

6. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Klifs postjournal på www.klif.no (jf. offentleglova).

7. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomhetens måleprogram er mangelfullt

Avvik fra:

Virksomhetens tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven (tillatelsen) datert 20.03.12 punkt 11.1 Utslippskontroll, -11.2 *Måleprogram* og -11.3 *Kvalitetssikring av målingene og beregninger av utslipp og endrede krav til utslippskontroll for landbasert industri* som reguleres av Klif oversendt i brev av 10. desember 2010.

Kommentarer:

Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal beskrive fastlegging av målemetode og prøvetakingsmetode, utvelgelse av måleperioder samt beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes.

Virksomheten skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerheten i målingene og søke å redusere denne mest mulig. Klif har i brev datert 10. desember 2010, med påminnelsesbrev sendt 16. mai 2012 og i fakta ark TA-2748 utdypet hvilke krav som stilles til virksomhetenes utslippskontroll og måleprogram.

I følge kravene til måleprogram skal målingene omfatte både komponenter som er regulert gjennom grenseverdier i tillatelsen og andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten (se veileder til bedriftenes egenkontrollrapportering for landbasert industri på www.klif.no)

Måleprogrammet skal beskrive og begrunne prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver i de ulike trinnene for målinger:

1. metoder for volumstrømmålinger
2. prøvetaking
3. analyse
4. utregning og rapportering av utslipp

Krüger Kaldnes har et måleprogram, men dette er mangelfullt og er ikke oppdatert i henhold til nye krav.

Krüger Kaldnes sitt måleprogram beskriver prøvetakingsperioder, men det foreligger blant annet ikke en dokumentert vurdering av at dette gir representativ prøvetaking for deres drift. Måleprogrammet beskriver ikke plassering av prøvetakingspunkt eller volum-målere og vurderer ikke om disse er plassert slik at det gir et representativt bilde av virksomhetens utslipp. Det er ikke beskrevet hvem som gjør prøvetaking, avlesning av volummåling eller analyser.

Usikkerhet i prøvetakingsmetoder, volummåling, analyser og utregning er ikke vurdert med et mål om å kunne redusere disse så langt det lar seg gjøre. Måleprogrammet inneholder ikke en

vurdering av hvilke komponenter utover de som er regulert i tillatelsen, som bør inngå i måleprogrammet.

Kvalitetssikring av målingene har mangler. For eksempel utfører virksomheten prøvetaking uten jevnlig verifisering av prøvetakingen.

Klif påpeker at manglene som er nevnt over ikke er utfyllende, og at det er virksomhetens ansvar å påse at måleprogrammet er i henhold til tillatelsen og Klif sine endrede krav til utslippskontroll.

Avvik 2

Virksomhetens risikovurdering er mangelfull

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 10.1 *Miljørisikoanalyse* og punkt 10.2 *Forebyggende tiltak*, og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 2. ledd punkt 6 og 7

Kommentarer:

I samsvar med tillatelsen og internkontrollforskriften skal det gjennomføres miljørisikoanalyse av virksomheten. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og omfatte alle forhold ved virksomheten som har betydning for ytre miljø. Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning, og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre. Miljørisikovurderingen skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll.

Kruger Kaldnes gjennomførte risikovurdering i oktober 2009 og har en prosedyre på at risikovurderingen skal være revidert hvert 3. år og ved endringer i anlegg, utstyr eller prosesser. De har også foretatt en prioritering av risikoområder i sitt dokument *Evaluering av miljøaspekter og sikkerhet, helse og arbeidsmiljø*. Virksomheten har imidlertid ikke vurdert alle risikoforhold ved driften av anlegget, og risikovurderingen ble ikke oppdatert i 2012.

Virksomhetens mottakskontroll, måleprogram og vedlikeholdsprogram er for eksempel ikke inkludert i risikovurderingen. Som eksempler vi ble oppmerksomme på under tilsynet kan nevnes:

- Vaskevann ble i noen tilfeller sluppet inn på anlegget før analyseresultater foreligger uten at dette er risikovurdert.
- Risikoen for at virksomheten har utslipp av prioriterte miljøgifter, spesifisert i vedlegget til tillatelsen er ikke vurdert.
- Akseptkriterier fra forskrift for nedgravde tanker benyttes også ved inspeksjoner av tanker plassert over bakken uten at dette er risikovurdert.

Virksomhetens risikovurderinger er ikke i tilstrekkelig grad fulgt opp på en systematisk og oversiktlig måte, for eksempel i form av en konkret tiltaksplan.

Klif påpeker at manglene nevnt over ikke er utfyllende, og at det er virksomhetens ansvar å påse at deres risikovurderinger er i henhold til tillatelsen.

Avvik 3

Virksomhetens egenkontrollrapportering er mangelfull

Avvik fra:

Tillatelsen punkt 11.4 *Rapportering til Klima- og forurensningsdirektoratet*

Kommentarer:

Bedriften skal hvert år rapportere utslippsdata fra foregående år i henhold til Klifs veileder til bedriftenes egenkontrollrapportering.

Krüger Kaldnes sin egenkontrollrapportering er ikke fullstendig. Virksomheten har for eksempel ikke innrapportert sitt avfallsregnskap og egengenererte avfall, hydroksidslam, i sin egenkontrollrapport til Klif for 2012.

Klif påpeker at manglene som er nevnt over ikke er utfyllende, og at det er virksomhetens ansvar å påse at deres egenkontrollrapportering er i henhold til tillatelsen.

8. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Fortolkning av enkelte forhold i tillatelsen er uklar

Kommentarer:

Det ble under tilsynet oppdaget flere uklarheter i forhold til virksomhetens etterlevelse av tillatelsen.

Tillatelsens punkt 1.1 *Rammer for virksomhet* definerer at prosessavløpsvann er avløpsvann som går i rør til renseanlegget fra bedrifter innenfor Raufoss Industripark. Prosessavløpsvann som før behandling samles i container, på tankbil eller liknende anses å være avfall eller farlig avfall. Det er uklart om dette innebærer forskjellige plikter for det avløpsvannet som kommer inn på renseanlegget i rør, og det som samles på container eller tankbil før det slippes til renseanlegget. Dette gjelder spesielt i forhold til egenkontrollrapportering til Klif. Hvordan virksomheten skulle deklare til NORSAS kunne også virke uklart, men virksomheten viste til, og fulgte en fremgangsmåte for deklarerer som ble klargjort i epostkorrespondanse med Klif i 2005.

Tillatelsens punkt 1.2 *Mengder og typer avfall som kan behandles (ordinært og farlig avfall)* inneholder en liste over avfallskategorier som Krüger Kaldnes kan behandle i renseanlegget. Virksomheten har ikke vurdert om innholdet i listen er fullstendig og relevant for Krüger Kaldnes.

Anmerkning 2

Virksomhetens vedlikeholdsplan har noen forbedringspunkter

Kommentarer:

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

Virksomheten har en tidfestet vedlikeholdsplan for sine tanker, med unntak av 4 lagertanker (*slamtanker*) som ikke er inkludert i vedlikeholdsprogrammet.

9. Andre forhold

Oppfølging av forrige tilsyn, inspeksjonsrapport 2009.194.I.SFT

Anlegget (daværende Veolia Vann AS) har tidligere blitt revidert av Klif (daværende SFT) i april 2009. Krüger Kaldnes overtok virksomheten i 2011. Operasjonelt personell for renseanlegget og farlig avfall er fortsatt i virksomheten, slik at kontinuitet med hensyn til kompetanse er ivaretatt.

Under inspeksjonen ble det avdekket to avvik gitt for manglende serviceavtale med leverandører av avløpsvann og risikovurderinger.

- Virksomheten har fremvist dokumentasjon på inngåtte kundeavtaler med leverandører under den nåværende revisjonen. Avtalene presiserer type og mengde avfall og avløpsvann som kan leveres, samt vilkår for hvordan det skal leveres.
- Virksomheten laget en risikovurdering i 2009 som nå er funnet å ha mangler. Se avvik 2 over.

Oppfølging av krav og interne prosedyrer

KK, avdeling Raufoss er ISO 14001 sertifisert, og blir jevnlig revidert av DNV.

De revideres også av kunder som leverer avfall og prosessvann.

KK opplyste at de planlegger å revidere godkjente avfallsmottak som tar imot deres avfall for viderebehandling.

Forandringer i virksomhetens tekniske anlegg

Ny doseringsanlegg for polymer i renseanlegget er under uttesting før montasje.

Planlagt ny vannmengdemåler

Krüger Kaldnes informerte om at de har begynt å bygge om for å kunne installere en ekstra vannmengdemåler for rensset vann som slippes til Hunselva, med et mål om ferdigstilling ila. Juli 2013.

10. Gjennomføring

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Formøte 18. mars 2013: Forberedende møte for å planlegge revisjonen.
- Åpningsmøte 15. april 2013: Informasjon fra Klif om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner fra 15. april 2013 til 17. april 2013.
 - 5 personer ble intervjuet
 - befaringer til følgende steder:
 - renseanlegget, sandreanseanlegget og utslippspunktet, tanklagring og dekantering av spillolje på Grønlia, dekanteringsanlegg for refusjonsberettiget olje, slamtankene, eksempel på galvanisk prosesslinje hos ekstern virksomhet over renseanlegget (formøtet)
- Avsluttende møte 17. april 2013: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

I vedlegg 1 har vi satt opp en oversikt over deltakerne på revisjonen.

11. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Klif
- Pålegg/vedtak i korrespondanse mellom virksomheten og Klif

12. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Liste over prioriterte stoffer, prioritetslisten

Brosjyrer/infoark utdelt:

- Veiledning til egenkontrollrapportering for landbasert industri (TA-3012/2013)

VEDLEGG 1

Deltagere ved Klifs revisjon ved Krüger Kaldnes AS, 15. - 17. april 2013

I tabellen under har vi satt opp en oversikt over funksjonene til de personene som deltok under formøtet, åpningsmøtet og det avsluttende møtet. Intervjuene er også med i tabellen.

Funksjon	Formøte	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
HMS Koordinator	X	X	X	X
Operativ leder/COO	X	X	X	X
Driftssjef (Morten)	X	X	X	X
Driftskoordinator farlig avfall (Tom Kristiansen)	X	X	X	X
Driftskoordinator miljøservice (Asbjørn Jønsson)	X	X	X	X
Driftskoordinator / Bedriftselektriker	X	X		X

Klifs revisjonsgruppe:

Thor Jostein Dahlstrøm, revisjonsleder

Marie Nordby, revisor

Henning Gøhtesen, revisor

Dokumentunderlag for Klifs revisjon ved Krüger Kaldnes AS, 15. - 17. april 2013

Nedenfor har vi satt opp en liste over dokumenter som ble fremvist og var spesielt viktige som dokumentunderlag under revisjonen, og som går utover lover forskrifter og lignende (for eksempel fra virksomhetens prosedyresamling):

- Mål og handlingsplan 2013
- Instruks for: Rapportering ved endring av tilførsler til Krüger Kaldnes fra selskaper inne på Raufoss Industripark
- HMS revisjon av underleverandør (Nammo)
- ISO 14001 revisjon av DNV
- Arbeidsbeskrivelse: oversikt over lover, forskrifter og utslippstillatelse
- Kundeavtale mellom kunde og Veolia Vann AS (nåværende Krüger Kaldnes)
- Samsvarsvurdering
- Revisjonsplan interne revisjoner
- Analyseresultater for kampanjemåling på utslipp, våren 2012
- Kontrollister; 1 pumpesummer, 2 katastrofetanker og div. signaler, 3 spilloljeanlegg
- Arbeidsbeskrivelse: Rengjøring og testing av elektroniske mengdemålere
- Inspeksjonsrapport vannmengdemålere, 30.11.2012, "Plant documentation", av Endress + Hauser
- Arbeidsbeskrivelse: kalibrering / kontroll av pH / Redox-elektroder i renseanlegget
- Epost fra Klif til Mjøskraft Servicepartner AS (Nåværende Krüger Kaldnes, avd. Raufoss AS), datert 20.12..2005. "Håndtering av avfall ved Mjøskraft Servicepartner AS"
- Oversikt over mottak og behandling av vaskevann (til ultrafiltreringsanlegget), for 2012
- Oversikt over mottak og behandlet mengde i renseanlegget, for 2012
- Risikovurdering av kjemikalier, 27.01.2013
- Oversikt over mottak og viderelevering av Farlig avfall, for 2012
- Arbeidsbeskrivelse: tømning av prosessbad fra selskapenes overflate behandlingsanlegg ved Raufoss Industriområde til renseanlegg
- Beskrivelse av rørgater for prosessavløpsvann til renseanlegget
- Arbeidsbeskrivelse: prosessbeskrivelse av renseanlegget
- Organisasjonskart Krüger Kaldnes AS
- Funksjons- eller stillingsbeskrivelser for personell på forskjellige nivåer i bedriften
- Prosessflytskjema: enkelt flytskjema for hovedprosessene
- Oversikt over hva virksomheten mottar, og hva den sender videre
- Oversikt over gjeldende dokumenter i internkontroll/kvalitetssikringssystemet: dokumentoversikt over HMS-styringen
- Mål og handlingsplan 2012
- Evaluering av miljøaspekter og sikkerhet, helse og arbeidsmiljø, revidert 01.08.2012
- Måleprogram, versjon 7, 01.01.12
- Referat fra internrevisjon, ISO 14001, 16.10.2012
- Referat fra ledelsens gjennomgang, ISO 14001, 17.10.2012